

[Hanne Reintöft.]

Danmarks politik bygger jo — og når man så står her og snakker om frihedsideal, skulle det vel nok have været understreget også i denne sag — officielt på princippet om, at ethvert folk skal have lov til frit at bestemme, under hvilket samfundssystem det ønsker at leve. Alligevel accepterer man stiltiende den amerikanske præsidents brænder senest på et pressemøde tirsdag aften, hvor han åbenbart uden at skamme sig talte om, at USA ikke kan rykke ud af Vietnam, før Saigonregimet er i stand til at forsvare sig selv. Det, at det ikke er i stand til at forsvare sig selv, siger i øvrigt alt om dets tilknytning til befolkningen i Sydvietnam. Hvis USA fulgte nogen anden vej, ville man overlade tusinder og atter tusinder i Sydøstasien til at leve under kommunismens åg, hævdede præsident Nixon. Jeg vil gerne spørge, om det ikke snart var på tide, at Danmark officielt tilkendegav, at vi ikke vil og ikke kan godkende, at en eller anden tilfældig, mere eller mindre forbryderisk præsident i Washington eller en gal general i Pentagon kan bestemme, under hvilket samfundssystem folkene i en fjern verdensdel skal leve. Jeg synes nok, tiden må være inde til, at Danmark siger fra over for de krigsforbrydelser, der sker, og over for de manøvrer, der kun har til formål at dække over en udvidelse af krigen. Siger vi ikke utvetydigt fra, bliver det rimeligt fra den store verdens folk at beskyldte Danmarks ledende politiske kredse, herunder regeringen, for at være medansvarlige for den krig, vores militærpartner fører. Jeg vil bare understrege dette her ved afslutningen af denne sørgmodige folketingssamling.

Kai Moltke: Når man har siddet og lyttet til de forskellige ordføreres taler, er det første indtryk det, at den argumentation, som er blevet fremført i dag, i alle tilfælde for størstedelen er noget, man har hørt adskillige gange før. Men vi nærmer os jo et valg, og medlemmerne her i salen minder mig nærmest om en flok flittige elever, der forud for eksamen er begyndt at repetere for at lære udenad, hvad det er, man skal sige, når man i nær fremtid rykker ud. Men så er spørgsmålet: ville det ikke virke mere overbevisende, og ville det ikke være nyttigere end blot at nøjes med at nævne, hvad der er

sket, at lave en klar opstilling over det, som ikke blev nået, det, som ikke blev gjort, kort sagt fremdrage nogle fremtidsperspektiver? Hvad er det, vi trænger til her i landet også efter et valg? Det ville måske derfor være praktisk, om man i stedet for en debat i den nuværende form fik en slags regeringserklæring, hvori man stillede de opgaver op, som man ikke havde haft kræfter til at løse, og samtidig gav udtryk for, hvad man mente ville være de rimelige løsnings i fremtiden.

Nu ved jeg godt, at traditionelle former og traditionelle debatter er noget, som det ikke er så let, at blive af med, men jeg tror, at hele kedsommeligheden i forløbet her skulle mane til, at man foruden at foretage beskæring af taletid osv. også skulle foretage væsentlige strukturforandringer, når det gælder finansloven, for finansloven rækker jo ud i fremtiden, selv om den her opstilles i tal. Det kunne aldrig skade, når man nu igen sætter støvsugeren i gang, at lægge en vis prioritering for, hvad det er nødvendigt at ændre, og hvad man skal lade være med at pille ved.

Nu har man her fra talerstolen fra forskellige side nævnt ordet plan, men der er det ved planer, det er en af de store farer ved dem, at de som regel — og her har vi hele den teknokratiske opbygnings inderste væsen — kommer ovenfra, fra nogle embedsmænd og ikke fra de steder, hvor planøkonomien kunne hente frugtbar inspiration. Man begynder i den gale ende. Ved planlægning fra neden skulle man nå frem til de behov, som er til stede de pågældende steder, høre, hvilke ønsker der findes hos befolkningen, for så, når man har dette materiale, at gå over til at skabe den koordinering og prioritering, som gør, at man kan fastlægge tidsfristerne og holde tingene inden for det muliges rammer.

Nu har vi beskæftiget os så meget med valutabalancens dårlige stilling, at jeg næsten ikke kan få mig selv til at omtale den. Men der ligger da forskellige lyspunkter. I den sidste tid har bladene haft temmelig travlt med de store nye kraftkilder, Danmark kan få ved Nordsøolien. Jeg ved, det har været diskuteret i udvalget, hvordan disse nye rigdomskilder skal fordeles, og hvordan ledelsen af foretagendet skal være. Hvis man ser på kortet, finder man, at disse